

ТАНАСІЙЧУК Юлія

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

<https://orcid.org/0000-0001-7772-1509>

yuliya.tanasiychuk@udpu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ ТА ШКІЛЬНА ГІГІЄНА»

У статті розглядається один із популярних інтерактивних методів у сучасній системі навчання – кейс-стаді. Педагоги використовують різноманітні методи та інструменти для проведення навчального процесу. Засвоєння нової інформації через практичні інструменти дозволяє здобувачам вищої освіти ефективніше і швидше засвоювати матеріал, ніж при монотонних заняттях. Кейс-стаді – це один з методів, спрямований на розвиток критичного мислення здобувачів та їхню здатність самостійно оцінювати інформацію, формулювати висновки на основі здобутих знань.

Стаття висвітлює походження, використання та застосування методу кейс-стаді у викладанні дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою Середня освіта (Фізична культура). Проведено аналіз цієї освітньої технології в контексті формування загальних та фахових компетентностей здобувачів, а також обговорено доцільність використання цього методу під час практичних занять з дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна». За своєю сутністю, метод кейс-стаді об'єднав такі форми організації навчальної діяльності, як лекції-диспути, імітаційні ігри за сценарієм «конференція» та «розслідування», що дозволяють зосередитися на основних принципах функціонування людського організму.

У статті наводяться приклади успішного використання методу кейс-стаді на заняттях з дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна», де окреслено його продуктивність та результативність. Проведено аналіз ефективності формування та розвитку різних компетентностей здобувачів вищої освіти, таких як комунікативні, інформаційні, логічні, аксіологічні, та емоційного контакту, що присутні в інтерактивному середовищі. Зроблено висновок про те, що метод кейс-стаді є ефективним та має переваги порівняно з традиційними методами навчання в системі підготовки здобувачів вищої освіти. Він сприяє глибшому розкриттю суті фізіологічних явищ та біохімічних процесів, які відбуваються в організмі людини.

***Ключові слова:** Кейс-метод, інтерактивне середовище, здобувачі вищої освіти, метод case-study, вікова фізіологія та шкільна гігієна*

<https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.17>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні тенденції розвитку суспільства вимагають від освітніх систем використання методів навчання, що забезпечують ефективну передачу значного обсягу знань та високий рівень їх усвідомлення. На сьогоднішній день ключові інновації в методології пов'язані з активними, або інтерактивними, методами навчання. Сутність цих методів полягає в організації освітнього процесу на основі взаємодії та діалогу, під час якого здобувачі вищої освіти навчаються критично мислити, розв'язувати складні завдання на основі аналізу обставин та відповідної інформації, урахувати альтернативні погляди, приймати обдумані рішення, брати участь у дискусіях та спілкуванні з іншими людьми.

Для ефективного оволодіння методичними знаннями та розвитку

методичних умінь і навичок важливим є створення нових освітніх технологій. Ці технології мають сприяти загальному розвитку особистості, формуванню її світоглядної культури, розширенню індивідуального досвіду, розвитку інтуїції, творчості та інтегративного мислення.

Серед провідних методів інтерактивних форм навчання активно використовуються тренінги, ділові та рольові ігри, навчальні групові дискусії, мозковий штурм тощо. За останній час особливу популярність отримав метод аналізу ситуацій - кейс-стаді. Цей метод дозволяє студентам розвивати критичне мислення, навички рішення проблем та інтеграції знань у реальних ситуаціях, що збагачує їхні методичні компетенції.[3]

Проблема впровадження методу кейс-стаді в практику стає актуальною через дві ключові тенденції:

1) Фокус на розвиток компетентностей: Сучасна освітня система переорієнтована з

акценту на отримання конкретних знань на формування компетентностей, умінь і навичок розумової діяльності. Це передбачає розвиток індивідуальних особливостей та врахування здібностей до навчання. Метод кейс-стаді відповідає цій тенденції, сприяючи глибшому розумінню ситуацій і розвитку критичного мислення.

2) Вимоги до якості випускників: Зростання вимог до якості випускників визначається не лише їх здатністю до отримання конкретних знань, але і здатністю до оптимальної поведінки в різних ситуаціях, системністю та ефективністю дій в умовах кризи. Метод кейс-стаді відповідає цим вимогам, сприяючи розвитку аналітичних та стратегічних навичок, а також уміння працювати з інформацією в умовах невизначеності.[5]

2. АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Кейс-метод на сьогодні широко використовується у всьому світі і продовжує набирати популярність. З 50-х років двадцятого століття бізнес-кейси стали поширеними в Західній Європі. У Східній Європі цей метод розпочав поширюватись у другій половині 90-х років ХХ століття і вийшов за рамки бізнес-навчання. В Україні загальнотеоретичні та методичні засади використання сучасних педагогічних кейс-технологій у навчальному процесі детально розглянуті в роботах таких вчених, як І. Богданова, Г. Каніщенко, В. Матірко, Е. Михайлов, В. Поляков, Ю. Ткаченко, О. Сидоренко, Ю. Сурмін, П. Шеремет та інші. В роботах таких вчених, як О. І. Пометун [7], О. П. Шевченко [11], Р. Laroule та R. Lynch [2], розглянуті основні теоретичні та методичні аспекти використання методу кейс-стаді (або «методу аналізу конкретних ситуацій») у системі освіти. Результати цих досліджень підтверджують, що застосування кейс-методу сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей, самостійності, відповідальності за прийняття рішень, а також сприяє формуванню позитивної динаміки в розвитку професійної компетентності студентів.

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою роботи є розкриття методичних прийомів використання кейс-методу під час

викладання дисципліни «Вікова фізіологія, шкільна гігієна».

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні використовувалися наступні методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури та джерел Інтернет, аналіз даних з відкритих інформаційних систем. На основі аналізу науково-методичної літератури нами обґрунтовано актуальність впровадження та сутність кейс-технологій, розроблено комплекс ситуаційних завдань з дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою Середня освіта (Фізична культура).

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Варто відзначити, що ідея кейс-методу має глибокі історичні корені. Перші колекції кейсів виникли на початку 20 століття в звітах Гарвардського університету про бізнес, але сам метод має своє коріння у стародавній техніці сократівського методу пізнання, аристотелівської логіки та розбору воєнних операцій в Спарті. [1, 3] Кейс-метод базується на ідейному фундаменті проблемного мислення, що об'єднує навчальні, аналітичні та виховні аспекти. Школи кейс-методу, такі як Гарвардська та Манчестерська, визначають підходи до використання кейс-стаді в освіті.

Гарвардська (американська) школа націлена на пошук єдиного правильного рішення в контексті кейсу. Метою її методу є розвиток аналітичних навичок та здатності студентів приймати обґрунтовані рішення в реальних ситуаціях.

Манчестерська (європейська) школа, навпаки, підкреслює багатоваріантність вирішення проблеми. Мета цієї школи - розвивати творче мислення та здатність до інновацій, допускаючи різні підходи та рішення.

Україна, приймаючи підходи з американської школи, впроваджує методіку кейс-стаді в освітній процес в останні 3-4 роки, відповідно до світових стандартів. Однак основною проблемою залишається розробка власних сценаріїв кейсів. Узагальнюючи дослідження вчених як в Україні, так і за кордоном, можна визначити, що кейс-метод, або метод ситуаційних вправ,

вважається інтерактивним методом навчання, спрямованим на наближення навчального процесу до реальної практичної діяльності майбутніх фахівців. Він зазвичай знаходить більше застосування в системі професійної освіти, де акцент робиться на практичних аспектах відомостей та навичок. Варто відзначити, що кейс-метод сприяє розвитку креативності, винахідливості та вміння ефективно розв'язувати проблеми. Цей метод також розвиває здатність аналізу та діагностики ситуацій, сприяє активній дискусії та пошуку компромісних рішень. [2]

Класифікація навчальних кейсів може базуватися на різних аспектах їхнього змісту та структури. Європейський кейс-центр визначає шість основних груп кейсів: Кейс-випадки (це дуже короткі кейси, які описують конкретний випадок. Вони можуть використовуватися на лекціях для демонстрації певного поняття або як тема для обговорення. Ці кейси легко читати і не потребують спеціальної підготовки студентів перед заняттями. Вони корисні при першому знайомстві студентів з кейсами); Кейс-вправи (ці кейси дають студентам можливість застосувати конкретні прийоми та широко використовувати матеріал кейсів при якісному та кількісному аналізі); Кейс-прикладі (ці кейси передбачають аналіз інформації студентом з метою визначення важливих причинно-наслідкових зв'язків між різними аспектами проблеми); Кейс-рішення (студенти розробляють кілька обґрунтованих варіантів вирішення ситуації та обирають найбільш оптимальний підхід); Комплексні кейси (описують ситуації, де проблема неясна, а значущі аспекти заховані у великій кількості інформації. Студентам потрібно виділити важливі аспекти від другорядних). Ця класифікація допомагає впорядковувати та розуміти різноманіття кейсів за їхньою призначеністю та характером використання. [8]

Технологія використання кейс-методу передбачає створення реалістичних ситуацій із життя, що відображають знання та навички майбутніх учителів фізичної культури. Робота з кейсами може відбуватися як індивідуально, так і в групах, заохочуючи учасників конкурувати у рішенні проблеми. Викладач виступає організатором, консультантом та помічником студентів, формує питання та веде обговорення. Головна особливість кейс-

методу полягає в тому, що є запитання, на які немає єдиного вірного рішення, створюючи можливість для змагань за правильність вирішення. Описані ситуації мають бути реалістичними та методично обробленими для досягнення цілей навчання. Відмінність методу case-study від традиційних методик полягає у тісній взаємодії між студентом та викладачем, де кожен зі здобувачів вищої освіти у процесі обговорення ситуаційної проблеми вважається рівноправним і розвиває певні уміння та навички для майбутньої професійної діяльності. Аналіз конкретних ситуацій особливо привабливий для студентів, які не завжди успішно адаптуються до традиційних курсів у форматі лекцій та акцентують свою увагу на запам'ятовуванні фактичного матеріалу, не вдавшись у розвиток високорівневих розумових навичок [7].

Під час розробки кейсів ми керувалися наступною методологією: визначення теми, формулювання дидактичної мети кейсу, збір інформації для створення кейсу, написання тексту кейсу, формулювання завдань до кейсу та інтеграція його в навчальний процес. [7]

Використання методу case-study в навчанні включає в себе активний, проблемно-ситуативний аналіз, базований на інформаційному матеріалі. Це сприяє розвитку у студентів вмінь розуміти структуру, функції, життєдіяльність, класифікацію, походження, поширення та практичне значення живих організмів і природних систем різного рівня організації. Під час використання кейс-методу на практичних роботах з дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» наголос робиться не лише на самому кінцевому результаті, а й на самому процесі його досягнення, оскільки це сприяє розвитку професійних якостей вчителя. Застосування кейс-методу під час практичних занять з «Вікової фізіології та шкільної гігієни» сприяє підвищенню ефективності діяльності викладача і сприяє його професійному зростанню. В цьому контексті викладач виступає експертом і консультантом, допомагаючи студентам орієнтуватися у світі наукової інформації. [2]

Під час вивчення дисципліни «Вікова фізіологія, шкільна гігієна» студенти зазнають труднощів через потребу освоєння обширного обсягу матеріалу протягом

обмеженого часу [2]. Для цього їм необхідно володіти навичками використання значного обсягу базових знань, які вони отримали раніше.

Основою вікової фізіології є анатомія, морфологія, фізіологія, а також такі медико-біологічні дисципліни, як мікробіологія, фізична хімія, біохімія та інші. Без достатнього рівня знань у цих базових дисциплінах неможливо правильно розуміти складні процеси, що відбуваються в організмі людини.

Під час аналізу кейсів студенти отримують готові рішення, які можна застосовувати в аналогічних умовах практичної діяльності. Збільшення кількості проаналізованих кейсів в «багажі» студента підвищує ймовірність успішного використання готових схем рішень у реальних ситуаціях і формує навички вирішення більш серйозних проблем [11].

Звісно, метод case-study також вимагає зміни способу мислення викладача, змушуючи його думати і діяти по-іншому, оновлювати та підвищувати свій творчий потенціал, оскільки він постійно стикається з різними точками зору студентів і різними способами їх мислення [11].

Використання методу case-study як технології професійно-орієнтованого навчання є складним процесом, що погано піддається алгоритмізації. Формально проведення заняття за методикою case-study можна поділити на наступні етапи [11]:

- Ознайомлення студентів з текстом кейсу;
- Аналіз кейсу;
- Організація обговорення кейсу, дискусій, презентацій;
- Підведення підсумків дискусії;
- Оцінювання учасників дискусії.

Початок заняття (дискусії або презентації) – це єдиний момент, коли ситуація повністю знаходиться в руках викладача. Від того, як розпочнеться обговорення кейсу, залежить загальний тон, інтерес і спрямованість всього заняття. При цьому початок кейсу (вступна частина) повинен максимально наближатися до життя, описувати реальну ситуацію, бути емоційно забарвленим, висловлюватися простою мовою та містити велику кількість, на перший погляд, непотрібних деталей. З метою підвищення ефективності навчального

процесу в рамках викладання дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» спрямованої на підготовку вчителів фізичної культури до професійної діяльності, було запропоновано та розроблено ряд кейс-стаді. У ході цих заходів здобувачам вищої освіти пропонувалося аналізувати реальні життєві ситуації, що відображали конкретні практичні проблеми. Наприклад, для розгляду можна подати схему роботи над кейсом під час вивчення теми «Вікові особливості будови і функцій серця людини»

Перед вивченням питання про властивості серцевого м'язу, розповідаю про лікаря, засновника наукової анатомії Везалія: «Одного року Везалій в присутності глядачів зробив розтин трупа людини, щоб з'ясувати причину смерті. Який же був жах всіх присутніх і самого Везалія, коли всі побачили слабо працююче серце! За це лікарю був винесений вирок до страти». Щоб бути ефективною, стратегія обговорення в навчанні повинна бути ретельно підготовлена, структурована, регламентована в часі і контрольована. Зазвичай дискусія розпочинається з постановки викладачем стимулюючих питань, які заздалегідь підготовлені. Викладач повинен намагатися передбачити можливу реакцію аудиторії на ці питання, керуючи обговоренням для досягнення навчальних цілей. Організація обговорення кейсів ґрунтується на двох методах. Перший з них називається традиційним Гарвардським методом, що передбачає відкриту дискусію [12]. У таких сценаріях частина навчальної групи має чітко визначені функції і активно бере участь у інтерактивному процесі, тоді як інші студенти можуть виконувати менш активну роль спостерігачів або коментаторів. Головну роль у дискусії зазвичай відіграють 1-2 студенти-лідери, що може ускладнити процес оцінювання. Альтернативним методом є опитування на індивідуальному або груповому рівні, під час якого студенти надають формальну усну оцінку ситуації та представляють аналіз кейсу, свої рішення і рекомендації у вигляді презентації [11].

Більш зручним для узагальнення та систематизації знань із певного розділу вікової фізіології, а також встановлення міжпредметних зав'язків є імітаційні ігри за сценарієм «конференція» та «розслідування», що дозволяють зосередитися на основних

принципах функціонування людського організму [6].

Після оголошення основного тексту кейса викладач ставить загальне питання для усієї групи, таке, як, наприклад, «Як пояснити цей факт?», «Невже Везалій не зміг відрізнити: жива чи мертва людина?» Після того, як один із студентів намагається відповісти на питання, розпочинається інтерактивна гра. Викладач ставить додаткові запитання, коментує отримані відповіді, пропонує обговорити їх іншим студентам, направляючи дискусію у потрібне русло. Для зручності оцінювання та залучення кожного студента до дискусії виступи студентів проводяться у вигляді «лавини». Отримавши відповідь на запитання від одного студента та вислухавши його аргументи, викладач пропонує іншому студенту продовжити дискусію, при цьому додаючи до основного тексту кейса додаткові факти або пропонуючи конкретизувати попередню відповідь. На етапі пропозиції варіантів та їх оцінки можна використовувати методику «мозкового штурму», коли студенти пропонують широкий спектр відповідей [6]. У цьому випадку викладач приймає всі відповіді, але самостійно вказує на доцільність того чи іншого варіанту в конкретних ситуаціях. Груповий характер «мозкового штурму» сприяє більш ефективній генерації ідей, дозволяючи також розвинути менш активним студентам. Під час обговорення учасники проявляють емоції, захищаючи свої позиції, що рідко відбувається при звичайному опитуванні чи контролі знань. Використання методу «мозкового штурму» в обговоренні кейсу дозволяє викладачу вчасно ставити питання, що сприяє просуванню обговорення, оцінці ідей, висловлених раніше, і підтриманню динаміки дискусії. Оцінка значення ідей та правильне відчуття часу допомагають оптимізувати навчальний процес. При цьому слід бути готовим до того, що студенти можуть висловлювати точки зору та погляди, які не передбачені заздалегідь. Це вимагає високої ефективності роботи самого викладача, який практикує ситуативний метод навчання, а також підвищення рівня якості навчального процесу, оскільки педагогічний потенціал кейс-методу навчання є значно більшим за обсягом і сучаснішим, ніж потенціал традиційних методів освіти. Цей метод передбачає постійну взаємодію

викладача і студента, вибираючи відповідні форми поведінки. Для оцінки рівня знань здобувачів при використанні кейс-методу рекомендується використовувати багатокомпонентний метод формування підсумкової оцінки, який включає такі компоненти: виступ (характеризує спробу серйозного попереднього аналізу та аргументованість відповіді студента) володіння категоріальним апаратом (відображає ступінь володіння студентом необхідними поняттями та здатність давати їм визначення); логічне мислення (відображає вміння студента логічно мислити, враховуючи різні точки зору та приходячи до логічних висновків); пропозиція альтернатив (вказує, наскільки студент враховує різні можливості та пропонує альтернативні рішення); план дій або втілення рішення (визначає, наскільки студент готовий до конкретних дій або має розроблений план втілення рішення); опрацювання кількісних даних (враховує участь студента у обробці кількісних даних, включаючи дозування препаратів та проведення розрахунків); участь у підведенні підсумків (визначає активність студента у підведенні підсумків обговорення та здатність узагальнювати отримані знання).[12]

Використання кейс-методу для викладання дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» вагомо впливає на професійну підготовку студентів, формує інтерес і позитивну мотивацію до навчання та подальшої практичної діяльності.

Кейс-метод дозволяє об'єктивно оцінити знання, практичні навички, професійні вміння студентів, розвиває практичне мислення кожного окремого студента та його інтелектуальний потенціал. Застосування під час практичних занять з вікової фізіології та шкільної гігієни кейс-методу підвищує ефективність діяльності викладача та сприяє його професійному зростанню.

При використанні практично орієнтованих методів навчання використовується принцип зміщення ролі викладача з трансляції знань до організації процесу їх здобування – зниження ролі викладача як єдиного «утримувача» знань, зростання його ролі як експерта і консультанта, що допомагає студентові орієнтуватися у світі наукової інформації.

5. ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Представлений підхід до організації навчальної діяльності під час практичних занять з «Вікової фізіології та шкільної гігієни» сприяє стимулюванню інтересу та активізації студентів. Це дозволяє залучити їх до самостійного прийняття педагогічних рішень і підвищити якість підготовки.

Важливо відзначити, що методика використання кейсів не може повністю замінити практичні заняття з вікової фізіології та шкільної гігієни. Метод case-study слід впроваджувати в органічну єдність з іншими методами навчання, включаючи традиційні, які забезпечують обов'язкове нормативне

навчання студентів. Це обумовлено тим, що для успішного вирішення конкретних завдань, запропонованих у кейсах, необхідна відповідна база знань. Теоретичні знання студентам слід здобувати під час самостійної роботи з літературою та відвідування тематичних лекцій, які відповідають навчальній програмі.

Важливо також пам'ятати, що занадто інтенсивне використання кейс-методу може призвести до того, що майбутній фахівець буде позбавлений необхідного «нормативного скелета», а його знання будуть обмежені розумінням великої кількості ситуацій без чіткого методологічного принципу чи системи. Тому вибрані кейси повинні охоплювати широкий спектр можливих варіантів розв'язку та їх пояснень.

Література

1. Hsiang-Ru Lai. Health Literacy Teaching Beliefs, Attitudes, Efficacy, and Intentions of Middle School Health and Physical Education Teachers. *Journal of school health*. 2018. – V. 88. – Issue 5.
2. Lapoule P. The case study method: exploring the link between teaching and research. *Journal of Higher Education Policy and Management*. 2018. – V. 40. – Issue 5. – P. 485-500.
3. Stewart, Alison (2014). Case study. In Jane Mills & Melanie Birks (Eds.), *Qualitative methodology. A practical guide* (pp.145-159). Thousand Oaks, CA: Sage. - P. 350-358.
4. Біскуп В.С. Застосування методу аналізу ситуацій (case-study) в інтерактивних формах навчання. [Електронний ресурс] www.sau.kiev.ua/docs/conference_internet08/v.s.biskup.doc
5. Грицай Н. Інноваційні технології навчання біології: навчальний посібник. Рівне: Тз ОВ «Дока центр», 2017. 184 с.
6. Крушинська Т., Степанський Д., Хомяк О., Кошова І. *Інтерактивні методи навчання на заняттях з базових медико-біологічних дисциплін. Актуальні питання медицини* : матеріали міжнар. наук.-метод. конф. 2016. С. 117-123.
7. Лях Т. Використання інтерактивних методів у програмах з формування здорового способу життя : навч.-метод. посіб. Ужгород : ВАТ «Патент», 2008. С. 152–216.
8. Пометун О.І. Ситуаційний метод навчання. *Енциклопедія освіти*. Київ: Юрінком Інтер, 2008. – С. 821–822.
9. Пустовойт Б., Федяй І. Кейс-технологія як один із сучасних методів викладання у закладах вищої освіти для формування компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2018. №1(43), С. 422–430.
10. Романюк Р., Киричук Г., Костантиненко Л., Павлюченко О., Шевчук С. Case-study як технологія навчання майбутніх біологів та вчителів предметів природничого циклу. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Теорія та методика навчання природничих наук*. 2021. № 1. С.7-18
11. Романюк Р.К. Підготовка вчителя біології профільної школи: теорія і практика: монографія. Житомир: ПП «Свро-Волинь», 2021. 424 с.
12. Шевченко О.П. Педагогічні умови використання кейс-методу в процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Луганськ. 2011. 245 с.

References

1. Hsiang-Ru Lai. Health Literacy Teaching Beliefs, Attitudes, Efficacy, and Intentions of Middle School Health and Physical Education Teachers. *Journal of school health*. 2018. – V. 88. – Issue 5.
2. Lapoule P. The case study method: exploring the link between teaching and research. *Journal of Higher Education Policy and Management*. 2018. – V. 40. – Issue 5. – R. 485-500.
- Stewart, Alison (2014). Case study. In Jane Mills & Melanie Birks (Eds.), *Qualitative methodology. A practical guide* (pp.145-159). Thousand Oaks, CA: Sage. - R. 350-358.
1. Biskup V.S. Zastosuvannia metodu analizu sytuatsij (case-study) v interaktyvnykh formakh navchannia. [Elektronnyj resurs] www.sau.kiev.ua/docs/conference_internet08/v.s.biskup.doc
4. Hrytsaj N. Innovatsijni tekhnolohii navchannia biolohii: navchal'nyj posibnyk. Rivne: Tz OV «Doka tsentr», 2017. 184 s.

5. Krushyn'ska T., Stepan's'kyj D., Khomiak O., Koshova I. Interaktyvni metody navchannia na zaniattiakh z bazovykh medyko-biolohichnykh dystsyplin. Aktual'ni pytannia medytsyny : materiany mizhnar. nauk.-metod. konf. 2016. S. 117-123.
6. Liakh T. Vykorystannia interaktyvnykh metodiv u prohramakh z formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia : navch.-metod. posib. Uzhhorod : VAT «Patent», 2008. S. 152–216.
7. Pometun O.I. Sytuatsijnyj metod navchannia. Entsyklopediia osvity. Kyiv: Yurinkom Inter, 2008. – S. 821–822.
8. Pustovojt B., Fediaj I. Kejs-tekhnolohiia iak odyn iz suchasnykh metodiv vykladannia u zakladakh vyschoi osvity dlia formuvannia kompetentnosti majbutnikh fakhivtsiv. Naukovi zapysky kafedry pedahohiky. 2018. №1(43), S. 422–430.
9. Romaniuk R., Kyrychuk H., Kostantynenko L., Pavliuchenko O., Shevchuk S. Case-study iak tehnolohiia navchannia majbutnikh biolohiv ta vchyteliv predmetiv pryrodnychoho tsykladu. Naukovi zapysky Vinnyts'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhajla Kotsiubyn's'koho. Seriya: Teoriia ta metodyka navchannia pryrodnychkykh nauk. 2021. № 1. S.7-18
10. Romaniuk R.K. Pidhotovka vchytelia biolohii profil'noi shkoly: teoriia i praktyka: monohrafiia. Zhytomyr: PP «Yevro-Volyn'», 2021. 424 s.
11. Shevchenko O.P. Pedahohichni umovy vykorystannia kejs-metodu v protsesi vyvchennia humanitarnykh dystsyplin u vyschykh tekhnichnykh navchal'nykh zakladakh: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / Luhans'k. 2011. 245 s.

Abstract
TANASHCHUK Iuliia

THE USE OF THE CASE METHOD DURING THE TEACHING OF THE DISCIPLINE «AGE PHYSIOLOGY AND SCHOOL HYGIENE»

The article considers one of the popular interactive methods in the modern education system - the case study. Teachers use various methods and tools to conduct the educational process. Learning new information through practical tools allows students of higher education to learn the material more efficiently and quickly than during monotonous classes. Case studies are one of the methods aimed at developing students' critical thinking and their ability to independently evaluate information and formulate conclusions based on the acquired knowledge. The article highlights the origin, use and application of the case-study method in teaching the discipline "Age Physiology and School Hygiene" for students of higher education in the Secondary Education (Physical Culture) educational program. An analysis of this educational technology was conducted in the context of the formation of general and professional competencies of students, and the feasibility of using this method during practical classes in the discipline "Age Physiology and School Hygiene" was discussed. By its essence, the case study method combined such forms of organization of educational activities as lectures-disputes, simulation games based on "conference" and "investigation" scenarios, which allow you to focus on the basic principles of the functioning of the human body. The article provides examples of the successful use of the case study method in classes on the discipline "Age Physiology and School Hygiene", where its productivity and effectiveness are outlined. The analysis of the effectiveness of the formation and development of various competencies of higher education students, such as communicative, informational, logical, axiological, and emotional contact, which are present in an interactive environment, was carried out. It was concluded that the case study method is effective and has advantages compared to traditional teaching methods in the system of training students of higher education. It contributes to a deeper disclosure of the essence of physiological phenomena and biochemical processes that occur in the human body.

Key words: Case method, interactive environment, students of higher education, case study method, age-related physiology and school hygiene

Стаття надійшла до редакції 25.02.2024 р.